4. Sınıf Türkçe

CÜMLENİN ÖGELERİ

Özne
İşi yapan ya da durumda bulunan varlıktır.

Yüklem
Cümledeki işi, oluşu veya durumu bildirir.

Nesne
Yapılan işten etkilenen varlıktır.

Yer Tamlayıcısı
İşin nerede, nereye veya nereden gerçekleştiğini belirtir.

Örnek Cümle:

Ali dün parkta top oynadı.

- Ali → Özne
- dün parkta → Yer tamlayıcısı
- top → Nesne
- oynadı. → Yüklem

4. Sınıf Türkçe

CÜMLENİN ÖGELERİNİ TANIYORUM

Kısa Bilgi

Bir cümlede anlatılan işi, oluşu veya durumu ve bu anlatımın kim ya da neyle ilgili olduğunu belirten bölümlere **cümlenin ögeleri** denir.

Temel Ögeler

Yüklem
Cümledeki işi, oluşu veya durumu bildirir.

Özne
Yüklemin bildirdiği işi yapan ya da durumda bulunan varlığı belirtir.

Nesne
Yapılan işten etkilenen varlığı belirtir.

Yer Tamlayıcısı
İşin nerede, nereye veya nereden gerçekleştiğini belirtir.

Örnek: Ali dün parkta top oynadı.

- **Yüklem:** oynadı
- **Özne:** Ali
- **Yer tamlayıcısı:** parkta
- **Nesne:** top

Etkinlik 1 — Yüklemi Bul

Aşağıdaki cümlelerde yüklemin altını çiz.

1. Çocuklar bahçede oynuyor.
2. Annem yemek hazırladı.
3. Kuşlar gökyüzünde uçtu.
4. Öğretmen tahtaya yazdı.
5. Dedem gazete okuyor.

Etkinlik 2 — Özneyi Bul

Aşağıdaki cümlelerde işi yapan varlığı yaz.

1. Ece kitap okudu. .....
2. Kediler süt içti. .....
3. Babam arabayı yıkadı. .....
4. Öğrenciler şarkı söyledi. .....
5. Kuş ağaca kondu. .....

Etkinlik 3 — Cümleyi İncele

"Zeynep bahçede çiçekleri suladı."

- **Yüklem:** .....
- **Özne:** .....
- **Nesne:** .....
- **Yer tamlayıcısı:** .....

4. Sınıf Türkçe

YÜKLEM VE ÖZNE

Kısa Bilgi

Yüklem

Cümlede anlatılan işi veya durumu bildirir.

Özne

Yüklemin bildirdiği işi yapan ya da durumda bulunan varlıktır.

Örnek: Çocuklar bahçede koştu.

- Özne: Çocuklar
- Yüklem: koştu

Etkinlik 1 — Özne ve Yüklemi Bul

Aşağıdaki cümlelerde özne ve yüklemi yaz.

1	Öğretmen sınıfa girdi.	Özne:	Yüklem: .....
2	Kelebekler çiçeklere kondu.	Özne:	Yüklem: .....
3	Babam akşam eve geldi.	Özne:	Yüklem: .....
4	Yağmur bütün gece yağdı.	Özne:	Yüklem: .....
5	Çocuklar resim çizdi.	Özne:	Yüklem: .....

Etkinlik 2 — Uygun Özneyi Yaz

Cümleleri anlamlı bir özneyle tamamla.

1. ..... bahçeyi temizledi.
2. ..... gökyüzünde uçuyor.
3. ..... bize masal anlattı.
4. ..... yarışmada birinci oldu.

Etkinlik 3 — Uygun Yüklemi Yaz

Cümleleri uygun yüklemlerle tamamla.

1. Çocuklar parkta .....
2. Annem güzel bir yemek .....
3. Kuşlar ağaçta .....
4. Öğrenciler soruları .....

Etkinlik 4 — Kendin Oluştur

Verilen özne ve yüklemleri kullanarak anlamlı cümleler kur.

Özne: Kardeşim
Yüklem: güldü
.....

Özne: Öğrenciler
Yüklem: çalıştı
.....

4. Sınıf Türkçe

NESNEYİ BULUYORUM

Kısa Bilgi

Çümlede yapılan işten etkilenen varlığa **nesne** denir.

Örnek: Ayşe **kitabı** okudu.

- Özne: Ayşe
- Nesne: kitabı
- Yüklem: okudu

Etkinlik 1 — Nesneyi Bul

Aşağıdaki cümlelerde nesnenin altını çiz.

1. Efe topu bahçeye attı.
2. Annem çorbayı pişirdi.
3. Öğrenci defterini açtı.
4. Babam arabayı temizledi.
5. Zeynep çiçekleri suladı.
6. Çocuk elmayı yedi.

Etkinlik 2 — Nesne Hangi Soruya Cevap Verir?

Cümlelerde nesneyi bulmak için uygun soruyu yaz.

1. Ali kalemi aldı.
   Soru: ..... Cevap: .....
2. Elif kediyi sevdi.
   Soru: ..... Cevap: .....
3. Öğretmen ödevleri kontrol etti.
   Soru: ..... Cevap: .....

Etkinlik 3 — Ögeleri Tamamla

Aşağıdaki cümlelerde özne, nesne ve yüklemi yaz.

	Özne	Nesne	Yüklem
1. Mert kitabı okudu.	.....	.....	.....
2. Annem pastayı yaptı.	.....	.....	.....
3. Çocuklar topu yakaladı.	.....	.....	.....

Etkinlik 4 — Cümle Kur

Aşağıdaki nesneleri kullanarak birer cümle yaz.

defteri: .....

çiçekleri: .....

topu: .....

4. Sınıf Türkçe

YER TAMLAYICISINI BULUYORUM

Kısa Bilgi

Çümlede yüklemin bildirdiği işin nerede, nereye veya nereden gerçekleştiğini belirten ögeye **yer tamlayıcısı** denir.

Örnek: Çocuklar **bahçede** oynadı.

Yer tamlayıcısı: bahçede

Kullanılan Sorular

- Nerede?
- Nereye?
- Nereden?
- Kime?
- Kimde?

Etkinlik 1 — Yer Tamlayıcısını Bul

Aşağıdaki cümlelerde yer tamlayıcısının altını çiz.

1. Çocuklar okulda bekliyor.
2. Annem pazara gitti.
3. Babam işten döndü.
4. Kitabı masaya koydum.
5. Öğrenciler sınıfta oturuyor.
6. Kardeşim arkadaşından kalem aldı.

Etkinlik 2 — Sorusunu Yaz

Yer tamlayıcısını bulmak için uygun soruyu yaz.

1. Ayşe parka gitti.
   Soru: ..... Yer tamlayıcısı: .....
2. Çocuklar bahçede oynuyor.
   Soru: ..... Yer tamlayıcısı: .....
3. Babam marketten geldi.
   Soru: ..... Yer tamlayıcısı: .....

Etkinlik 3 — Ögeleri Bul

Aşağıdaki cümlelerde özne, yer tamlayıcısı ve yüklemi yaz.

	Özne	Yer Tamlayıcısı	Yüklem
1. Öğrenciler sınıfta çalıştı.	.....	.....	.....
2. Babam eve geldi.	.....	.....	.....
3. Kuşlar ağaçtan uçtu.	.....	.....	.....

Etkinlik 4 — Sen de Yaz

Yer tamlayıcısı bulunan iki cümle oluştur.

1. .....
2. .....

4. Sınıf Türkçe

ÖGE AVCILARI

Yüklem
Cümledeki işi, oluşu veya durumu bildirir.

Özne
Yüklemin bildirdiği işi yapan ya da durumda bulunan varlığı belirtir.

Nesne
Yapılan işten etkilenen varlığı belirtir.

Yer Tamlayıcısı
İşin nerede, nereye veya nereden gerçekleştiğini belirtir.

Etkinlik 1 — Ögeleri Sınıflandır

Aşağıdaki cümlede istenen ögeleri bul.

"Öğrenciler sabah sınıfta kitap okudu."

Özne: .....

Yer tamlayıcısı: .....

Nesne: .....

Yüklem: .....

Etkinlik 2 — Eşleştir

Cümlelerde koyu yazılması gereken ögeleri uygun türle eşleştir.

1. Çocuklar bahçede oynadı. ☐
2. Annem yemek yaptı. ☐
3. Kuşlar uçtu. ☐
4. Ali kitabı okudu. ☐

A. Yüklem
B. Özne
C. Nesne
D. Yer tamlayıcısı

Etkinlik 3 — Doğru Ögeyi Bul

Aşağıdaki soruların cevaplarını cümleden bul.

"Dedem dün pazardan elma aldı."

1. Kim aldı? .....
2. Ne aldı? .....
3. Nereden aldı? .....
4. Ne yaptı? .....

Etkinlik 4 — Cümleyi Tamamla

Verilen ögeleri kullanarak anlamlı cümleler kur.

1. Özne: Öğretmen
   Nesne: kitabı
   Yüklem: inceledi
   .....

2. Özne: Çocuklar
   Yer tamlayıcısı: parkta
   Yüklem: oynadı
   .....

3. Özne: Babam
   Yer tamlayıcısı: marketten
   Nesne: ekmek
   Yüklem: aldı
   .....

4. Sınıf Türkçe

CÜMLE ANALİZİ

Kısa Bilgi

Bir cümledeki ögeleri (özne, nesne, yer tamlayıcısı, yüklem) belirleyerek cümleyi analiz etmeye **cümle analizi** denir.

Etkinlik 1 — Cümleleri Çözümle

Aşağıdaki cümlelerin ögelerini bul ve yaz.

1 Zeynep dün kütüphanede kitap okudu.

Özne: .....
Nesne: .....
Yer tamlayıcısı: .....
Yüklem: .....

2 Babam sabah marketten ekmek aldı.

Özne: .....
Nesne: .....
Yer tamlayıcısı: .....
Yüklem: .....

3 Çocuklar bahçede top oynadı.

Özne: .....
Nesne: .....
Yer tamlayıcısı: .....
Yüklem: .....

4 Öğretmen öğrencilere yeni konuyu anlattı.

Özne: .....
Nesne: .....
Yer tamlayıcısı: .....
Yüklem: .....

Etkinlik 2 — Eksik Ögeyi Tamamla

Aşağıdaki cümlelerde eksik bırakılan ögeyi yaz.

1 ..... kitabı okudu.

2 Ali ..... gitti.

3 Çocuklar bahçede ..... .

4 Annem ..... pişirdi.

Etkinlik 3 — Kendi Cümleni Çözümle

Bir cümle yaz ve ögelerine ayır.

Cümlem: .....

Özne:	Nesne:	Yer tamlayıcısı:	Yüklem:
.....	.....	.....	.....

4. Sınıf Türkçe

METİNDE ÖGE AVCILARI

Küçük Bir Yardım

Geçen hafta Elif okul bahçesinde yaralı bir kuş buldu. Elif kuşu dikkatlice ellerine aldı. Daha sonra öğretmenine haber verdi. Öğretmeni kuşu bir kutuya yerleştirdi. Çocuklar kuşa biraz su verdi. Bir süre sonra kuş iyileşti. Elif ve arkadaşları kuşu yeniden doğaya bıraktı.

Etkinlik 1 — Cümleleri Çözümle

Aşağıdaki cümlelerin ögelerini bulun ve yazın.

1	Elif okul bahçesinde yaralı bir kuş buldu.	Özne: ..... Nesne:	Yer tamlayıcısı: ..... Yüklem: .....
2	Öğretmeni kuşu bir kutuya yerleştirdi.	Özne: ..... Nesne:	Yer tamlayıcısı: ..... Yüklem: .....
3	Çocuklar kuşa biraz su verdi.	Özne: ..... Nesne:	Yer tamlayıcısı: ..... Yüklem: .....

Etkinlik 2 — Soruları Cevapla

1. Kuşu kim buldu? .....
2. Elif kuşu nerede buldu? .....
3. Öğretmeni kuşu nereye yerleştirdi? .....
4. Çocuklar kuşa ne verdi? .....

Etkinlik 3 — Senin Düşüncen

Yaralı bir hayvan gördüğünde nasıl davranırsın? Cevabını yazarken en az bir özne, nesne ve yüklem kullan.

.....

.....

.....

.....

4. Sınıf Türkçe

CÜMLENİN ÖGELERİ
DEĞERLENDİRME TESTİ

Adı Soyadı: _____ Sınıfı: _____ Tarih: _____

1. "Çocuklar bahçede oynadı." cümlesinin yüklemi hangisidir?

A) Çocuklar
B) Bahçede
C) Oynadı
D) Çocuklar bahçede

2. "Annem yemek yaptı." cümlesinin öznesi hangisidir?

A) Annem
B) Yemek
C) Yaptı
D) Yemek yaptı

3. "Ali kitabı okudu." cümlesinin nesnesi hangisidir?

A) Ali
B) Kitabı
C) Okudu
D) Ali kitabı

4. "Babam marketten ekmek aldı." cümlesinde yer tamlayıcısı hangisidir?

A) Babam
B) Ekmek
C) Aldı
D) Marketten

5. "Öğrenciler sınıfta ders çalıştı." cümlesinin öznesi hangisidir?

A) Öğrenciler
B) Sınıfta
C) Ders
D) Çalıştı

6. "Kardeşim parka gitti." cümlesinde "parka" hangi ögedir?

A) Özne
B) Nesne
C) Yer tamlayıcısı
D) Yüklem

7. "Elif çiçekleri suladı." cümlesinde yüklem hangisidir?

A) Elif
B) Çiçekleri
C) Suladı
D) Elif çiçekleri

8. "Kuşlar ağaçta ötüyor." cümlesinde yer tamlayıcısı hangisidir?

A) Kuşlar
B) Ağaçta
C) Ötüyor
D) Kuşlar ağaçta

9. "Öğretmen öğrencilere ödev verdi." cümlesinde nesne hangisidir?

A) Öğretmen
B) Öğrencilere
C) Ödev
D) Verdi

10. "Mert topu arkadaşına attı." cümlesinde özne hangisidir?

A) Mert
B) Topu
C) Arkadaşına
D) Attı